

Justis- og beredskapsdepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Oslo, 23. mai 2014

Høring om endring i utlendingsforskriften – engangsløsning for lengeværende barn

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev datert 11. april 2014 om forslag om en midlertidig bestemmelse i utlendingsforskriften som gir en engangsløsning for lengeværende barn.

Press er Redd Barnas ungdomsorganisasjon. Vi arbeider for en verden der barns rettigheter, slik disse er formulert i FNs konvensjon om barnets rettigheter, er innfridd. Rettighetssituasjonen til barn som søker asyl i Norge har vært en sentral del av vår virksomhet helt siden vi startet opp i 1995.

Generell tilbakemelding

Det var med stor glede og forventning vi mottok meldingen om at høstens regjeringssonderinger hadde resultert i en løsning for de lengeværende barna. Press har i lang tid argumentert for at barn og barnefamilier som har vært i Norge i mer enn tre år skal innvilges opphold som følge av sterk tilknytning til riket og sterke menneskelige hensyn.

Dessverre ble skuffelsen stor da vi forsto hvilke strenge kriterier som måtte oppfylles for at barna skal få bli i landet. Kriteriene er tilfeldige og tar ikke hensyn til hvert enkelt barns reelle situasjon. Vårt anslag er at forskriften kun kommer omtrent 170 av de 752 lengeværende barna til gode. Dette tilsvarer i underkant av 23 prosent av barna det gjelder. Press mener derfor det må betydelige endringer til før forskriftsendringen kan kalles en løsning for barna.

Forutsetningen om returavtale

To av vilkårene som barna må oppfylle, er at Norge har en returavtale med barnets hjemland, og at returavtalen trådte i kraft etter at asylsøknaden ble levert eller barnet ble født i Norge. I dette tilfellet vil noen barn falle svært uheldig ut avhengig av hvilket land de er født i. I tillegg betyr dette kriteriet at statsløse barn ikke inkluderes i ordningen. Press mener derfor at disse kriteriene bryter med barnekonvensjonens artikkel 2 som beskytter barn mot diskriminering på grunnlag av nasjonal opprinnelse.

Videre bryter kriteriene med artikkel 3 i barnekonvensjonen, som slår fast at handlinger som angår barn som foretas av myndigheter og organisasjoner skal først og fremst ta hensyn til barnets beste. Press mener det er prinsippet om barnets beste og tilknytning til riket som må

Besøksadresse: Storgata 38, 0182 Oslo
Postadresse: Pb 6902, St. Olavs Plass, 0130 Oslo

Telefon: 21 01 68 70
E-post: press@press.no

være avgjørende for om barnet får bli i Norge, og ser ikke hensikten med å la Norges status i returavtaler være utslagsgivende.

Press anbefaler: Vilkårene om returavtale faller bort og opphold blir innvilget på grunnlag av prinsippet om barnets beste og barnets tilknytning til riket.

Kravet om medvirkning til avklaring av identitet

Forskriften forutsetter også at oppholdstillatelse bare kan gis dersom foreldrene medvirker til å avklare sin og barnets identitet, eller at barnet som søker asyl alene selv medvirker til å avklare sin identitet.

Vi påpeker at asylsøkende barn i Norge selv i liten grad er årsaken til situasjonen de har kommet i og har hatt meget begrensede muligheter til å ha makt over eget liv. Barnekonvensjonen stadfester at barn er egne rettssubjekter og innehar selvstendige rettigheter, og derfor kan ikke foreldrenes handlinger legges til grunn når man skal vurdere om barn skal få oppholdstillatelse, og hva som er barnets beste må vurderes i hver enkelt sak. Press minner igjen om at det skal svært mye til for at en stat kan fravike prinsippet i barnekonvensjonens artikkel 3 om hensynet til barnets beste. Det er et grunnleggende hensyn som i tilfellet med de lengeværende barna må veie tyngre enn innvandringsregulerende hensyn.

Press anbefaler: Vilkåret om medvirkning til avklaring av identitet faller bort og opphold blir innvilget på grunnlag av prinsippet om barnets beste og barnets tilknytning til riket.

Søsken over 18 år

Forslaget sier at dersom et barn gis oppholdstillatelse etter forskriften, skal oppholdstillatelse i utgangspunktet også gis til barnets foreldre og enslige, mindreårige søsken som bor sammen med barnet. Dette strider mot barnets rett til familieliv. Press mener at myndige søsken også må få opphold dersom et mindreårig søsken får det.

Press anbefaler: Myndige søsken som bor sammen med barnet får oppholdstillatelse dersom mindreårige søsken får det.

Konkluderende bemerkninger

Press stiller seg bak regjeringens initiativ til å skape en løsning for de lengeværende barna. Vi er likevel uenig med departementets avgjørelse om ikke å innføre et generelt amnesti, noe vi mener hadde vært på sin plass for de barna som har fått barndommen satt på vent i minst tre år på asylmottak.

Press håper at Regjeringen, i påvente av nytt regelverk, sørger for at barn som kan inkluderes i det nye regelverket ikke sendes ut av Norge og at saker der barn har vært i Norge i mer enn tre år settes i bero i påvente av nytt regelverk.

Forslaget sier at barn og deres familie selv må søke om gjenopptakelse, men Press mener Utlendingsnemnda på eget initiativ gjenopptar saker der det foreligger endelig vedtak. I tillegg må barna og deres familier få fri rettshjelp og tilstrekkelig informasjon om denne

regelverksendringen. Dette er for å sikre at barna det gjelder får en reell mulighet til å prøve sin sak innfor den foreslåtte regelverksendringen.

Press vil på det sterkeste fraråde departementet å innføre vilkår som er i strid med FNs barnekonvensjon. Norge må finne en varig løsning for alle de 752 barna. Dette må være en løsning som ivaretar deres rettigheter som mennesker og som barn, og som ikke diskriminerer undergrupper av disse sårbare barna på grunnlag av nasjonalitet.

Vi takker for oppmerksomheten og bidrar gjerne med ytterligere informasjon og kommentarer.

Med vennlig hilsen,
Andrea Sjøvoll, leder i Press